

Talpra magyar! - Kultusz és emlékezet

2013/03/15 - 2013/04/27

[1]**Kiállítás és múzeumpedagógiai program.** Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 165. évfordulójának alkalmából rendezett kiállításunk az Országos Széchényi Könyvtár gazdag gyűjteményeiből válogatva mutatja be történelmünk jelentős eseményét és meghatározó két alakját, valamint a kiegyezést követően kibontakozó 1848 köré épülő kultuszt.

A magyar történelem nagy napján, 1848. március 15-én, két helyszínen, Bécsben és Pesten fontos események zajlottak, melyeknek két kimagasló alakja Kossuth Lajos és Petőfi Sándor volt. Kossuth Bécsben tartózkodott ezen a napon, Petőfi pedig a pesti események középpontjába került.

AZ 1848/49^{iki} MAGYAR SZABADSÁGHARCZ TÖRTÉNETE

közzéteszi
GRACZA GYÖRGY,
a képeket összeállította
Gróf KREITH BÉLA

5 kötet, pompás dombornyomatu diszkötésben közel **900** kép és színnyomatu mellegelekkel.

Ára kötetenkint füzve **5** frt **60** kr., diszkötésben **7** frt.
A teljes mű ára füzve **28** frt, diszkötésben **35** frt,
mely **1** forintos havi részletekben is törleszthető.
A mű **30** kros füzetekben is kapható.
LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkiadó, Budapest.

KUNOSY VILMOS ÉS FIA ZENEMŰNYOMDÁJÁBÓL BUDAPESTEN.

[2]Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 165. évfordulójának alkalmából rendezett kiállításunk az Országos Széchényi Könyvtár gazdag gyűjteményeiből válogatva mutatja be történelmünk jelentős eseményét és meghatározó két alakját, valamint a kiegyezést követően kibontakozó 1848 köré épülő kultuszt.

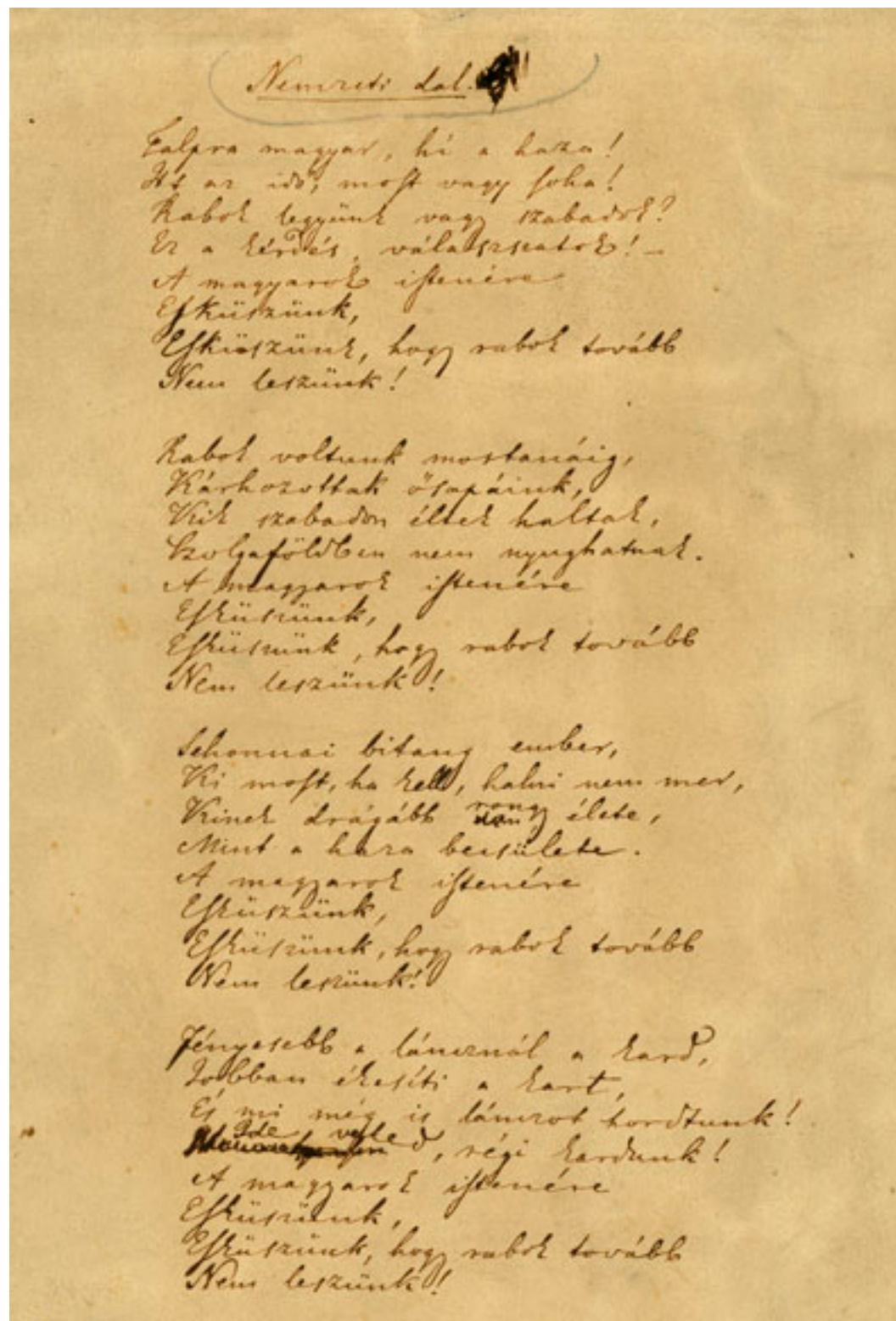
A **Plakát- és Kisnyomtatványtár** színes és szerteágazó anyagából válogatva az épület V. szintjének büfé felőli folyosóján láthatók azok a sajtótermékek, amelyek 1848. március 15-nek reggelén cenzúramentesen hagyták el Landerer és Heckenast nyomdaműhelyét. A **12 pont** és a **Nemzeti dal** kinyomtatásával vette kezdetét Pesten a forradalom, melynek első vívmánya a sajtószabadság volt. A kiállításon litográfiák, metszetek és színes illusztrációk segítségével elevenedik meg a kor és a környezet.

[3] Láthatjuk az első felelős magyar kormány tagjainak és a szabadságharc tábornokainak arcképét, Buda 1849-es ostromát és Hentzi tábornok halálát, továbbá megismerhetjük Kossuth

pénzügyminiszteri tevékenységének kézzelfogható lenyomatát, az eredeti Kossuth-bankókat is.

A folyosó ruhatár felőli részén eredeti plakátokon követhető nyomon március 15. kultusza. Látható a Bem és Petőfi címet viselő egykori plakát is, amely a forradalom és szabadságharc 50. évfordulójára (1898) készült nagyméretű panorámaképet reklámozta, s amelyről mostani kiállításunk plakátjának grafikai motívumát is –Petőfi lovon ülő alakját – kölcsönöztük. A panorámakép, mely méreteiben és stílusában hasonlított a Feszty-körképhez, a nagyszebeni csata jeleneteit örököltette meg, kiemelve Bem és Petőfi alakját.

[4]Az V. szinti folyosóról nyíló Nemzeti Erekllyetérben – a nevéhez méltó módon – a Kossuth és Petőfi személyéhez kötődő relikviákat állítottunk ki. A **Kézirattár** gyűjteményéből látható itt a **Nemzeti dal eredeti**

kézirata, valamint Petőfi más autográf jegyzetei és rajzai. Az ún. Ereկlyetárlóban a Kossuth hangját őrző eredeti fonográfhengerek és egy korabeli lejátszó készülék együtt látható. Kossuth 1890-ben az aradi Szabadság-szobor leleplezésének ünnepére mondta fonográfra 460 szóból álló beszédét. A beszéd részletének digitalizált változatát is meghallgathatjuk a kiállításban.

[5]1894-ben – Kossuth halála után – a nemzeti könyvtárba került a „turini remete” páratlan értékű magánkönyvtára. Az aradi eseményekhez kapcsolódva ebből a gyűjteményből is megcsodálhatunk néhány dedikált kötetet és levelet. A dedikációkból és levelekből is nyomon követhető az a páratlan léptékű kultusz, amely még Kossuth életében kibontakozott személye körül. A Kossuth-kultuszhoz kötődik a Müller József által komponált Kossuth-induló kiállított kézirat és nyomtatott változata is. A forradalom és a szabadságharc emlékéhez kapcsolódó más zeneművek is helyet kaptak a kiállításban. Az Ereկlyetérben a kor hangulatát megidéző zeneművekből készült válogatás is hallható. **Kossuth hangját** és az eredeti kottákat a **Zeneműtár** őrzi.

M. Thérèse Játékszíní afimamach

Nyomt. Walzel A.F. Pesten.

SZINPADI JELENET

Katona: „Bánk bán” című drámájából.

[6]

Figyelemreméltó darabjai a kiállításnak a Nemzeti Színház több egykori színészének portréja. Laborfalvy Róza, id. Lendvay Márton, Szigeti József, Komlóssy Ida, Szigligeti Ede, Egressy Gábor neve

ismerősen cseng **Katona József Bánk Bánja** korabeli plakátjáról. Az 1848. március 15-ei pesti események méltó megkoronázása volt, hogy aznap este Nemzeti Színházban közkívánatra a *Két anya gyermeke* című darab helyett a *Bánk Bánt* tűzték műsorra. Az eredeti szövegkönyvek, plakátok és színészportrék a **Színháztörténeti Tár** gyűjteményét gazdagítják.

A **Térképtárban** őrizzük azt az 52,5x35 cm méretű különleges térképet, amelynek kinagyított másolatát szintén láthatjuk a kiállításon. A térképen plasztikus formában elevenednek meg **az 1848-as forradalmak európai színterei**. A Bécsben kiadott térkép – érthető módon – a német eseményekre fókuszál.

A törzsgyűjteményből származó korabeli hírlapok beszámolóí felelevenítik számunkra 1848 március idusának történéseit. Meglepő, hogy a Pesti Hírlapnak „csak” az 1848. március 17-én megjelent száma közli az eseményeket. Nyilvánvaló, hogy a forradalom hevében senkinek nem volt ideje a másnapi lap számára megírni a tudósításokat.

Múzeumpedagógiai foglalkozások – a program plakátja [itt](#) [1].

Március 19. és április 26. között előzetes bejelentkezés után várjuk 5-12. évfolyamos iskolai csoportok látogatását, melynek során a tárlat megtekintése mellett három különböző foglalkozás választható:

- Petőfi forradalma és szerelmei
- Mi történt a szabadságharc után? Kossuth az emigrációban
- Élet és mindennapok 1848-ban

A foglalkozásokon a kisebbek papírhuszárt készíthetnek, a nagyobbak játékos feladatokkal mérhetik fel tudásukat.

Jelentkezés: pr@oszk.hu [7], illetve hétköznapiokon 9-15 óra között: 06 1 487-8652

Látogatói információk:

A kiállítás április 27-ig a könyvtár nyitvatartási idejében 400 Ft-os belépőjeggyel tekinthető meg. A belépőjegy ára tartalmazza a múzeumpedagógiai foglalkozás díját is. A belépés a kísérő pedagógusok, illetve a hátrányos helyzetű diákok számára – az osztályfőnök írásos igazolása alapján – díjmentes.

Kapcsolódó oldalaink:

[Az OSZK 2013. március 15-i rendezvényének programja](#) [8]

[Kossuth hangja](#) [9] - virtuális kiállítás

[Bánk bán-mozaikok](#) [10] - virtuális kiállítás

[Digitális dokumentumok a Magyar Elektronikus Könyvtárban](#) [11]

2013/03/13 - 14:39

Forrás webcím: <https://oszk.hu/kiallitasok/talpra-magyar-kiallitas>

Hivatkozások:

[1] https://oszk.hu/sites/default/files/talpra_magyar_muzped-plakat.jpg

[2] <https://oszk.hu/sites/default/files/1848-49-gracza-plakat.jpg>

[3] <https://oszk.hu/sites/default/files/bem-petofi-plakat.jpg>

[4] https://oszk.hu/sites/default/files/petofi_nemzeti_dal_reszlet.jpg

[5] https://oszk.hu/sites/default/files/fonograf_viaszhengerrel_kossuth_hangja_035_nagy.jpg

[6] https://oszk.hu/sites/default/files/bankban_laborfalvy.jpg

[7] <mailto:pr@oszk.hu>

[8] <http://www.oszk.hu/rendezvenyek/talpra-magyar-2013-marcius>

[9] <http://mek.oszk.hu/kiallitas/kossuthhangja/html/nyito.htm>

[10] <http://regi.oszk.hu/hun/kiallit/virtualis/bank/index1.htm>

[11] <http://mek.oszk.hu/html/vgi/kereses/keresesujgy.phtml?tip=gyors&tema=1848>

[12] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2013>